

FRITIDSMAGASINET CARAVAN

100
SIDOR

ÅRGÅNG 64 • #5 2022

NYHETER
FRÅN
MÄSSAN

RESAN TILL
JOKKMOKK

MÄSSAN GAV
MERSMAK

VINTERCAMPING

t rafik eknik rygghet

Om olyckan är framme

TEXT: MATS BERNDTZON FOTO: SHUTTERSTOCK

Detta är en rubrik som är, och kan innefatta väldigt mycket, så mycket att vi normalt inte kan överblicka dess innebörd eller omfattning.

I vår vardag utsätts vi för begreppet risk många gånger, begreppet risk omfattar som regel två delar: sannolikheten

för att en olycka ska inträffa och vilka konsekvenserna kan bli.

Bästa sättet att minimera en risk är därför olycksförebyggande och/eller skadebegränsande åtgärder. Sammantaget innebär detta att sannolikheten för en olycka minskar och i förekommande fall som olyckan inträffar blir konsekvenserna mindre.

Inom Caravan Club jobbar vi kontinuerligt på olika sätt att minimera risker och konsekvenser av olyckor.

I detta avsnitt tänket vi begränsa oss till några elementära åtgärder som är generella för många olyckor. Vi inriktar oss främst på det rörliga friluftslivet och vad som kan hända där.

Ofta handlar det om olyckor på väg, i våra campingfordon eller när vi gör någon aktivitet.

Beroende på om man är själv eller tillsammans med andra är villkoren för en hantering av en olycka olika. Redan här kan man konstatera att man har bättre förutsättningar att lösa hanteringen av en olycka om

man är flera. Att resa tillsammans, skapa en kontakt med sina grannar på fritidsanläggningen eller att tillsammans göra olika aktiviteter innebär att man höjer sin beredskap på ett betydande sätt.

Genom att samverka kommer också den sammantagna kompetensens att bidra till en bättre lösning på den uppkomna situationen/olyckan.

Om du är ensam när olyckan inträffar måste du utgå från att lindra skadan, försöka att komma till en plats där inte skadan förvärras och i möjligaste mån uppmärksamma andra på din situation så att du kan få hjälp.

När man är flera på samma plats gäller det att om möjligt utnyttja den kompetens som finns i gruppen på bästa sätt. Här kanske det finns någon som är sjukvårdskunnig/insatt i olyckans art, någon kan påkalla hjälp genom att exempelvis ringa 112, någon kan exempelvis varna andra trafikanter och därmed också säkerställa tryggheten på olycksplatsen på ett bra sätt.

Alla kan som regel göra något om inte allt.

Några generella regler finns;

- Rädda liv.
- Om någon befinner sig på en farlig plats, flytta personen till en säkrare plats.
- Om möjligt begränsa risken för att skadan förvärras.
- Påbörja åtgärder för att lindra skadan.

Ring larmnumret 112

Vid en nödsituation kan du alltid ringa larmnumret 112 till SOS Alarm. Du kommer att få svara på ett antal frågor om varför du ringer, detta för att operatören ska kunna hjälpa dig/er med att skicka den bästa resursen till din/er hjälp.

Under tiden du svarar larmas personal från räddningstjänsten, ambulanssjukvården och polisen. Berätta så sakligt som möjligt:

- Vad som skett.
- Var hjälpen behövs.
- Vem du är.
- Var du ringer ifrån.

Rådgivning

Vill du få rådgivning om ett sjukdomstillstånd gå in på 1177.se eller ring Vårdguiden på tel. 1177. Där ger sjuksköterskor råd om vård dygnet runt och bedömer om du behöver uppsöka sjukvården.

I många fall kan ett samtal till Vårdguiden vara både bra för en korrekt hantering av den uppkomna situationen men också lugnande för alla inblandande. Föreligger ett uppenbart behov av akut hjälp så ring 112.

Brand

VARNA – Varna omgivningen om att brand inträffat. Skrik och försök ta hjälp av andra. Ge order. Fördela uppgifter.

RÄDDA – Rädda först dem som är i direkt livsfara, men ta inte för stora risker. Utrym lokalen och samlas utanför byggnaden.

LARMA – Larma räddningstjänsten genom att ringa 112.

SLÄCK – Släck branden om det är möjligt, men ta inte för stora risker så att du skadar dig själv. Kan du inte släcka eller om du saknar utrustning stänger du dörren till det utrymme där det brinner så att rök och eld inte sprider sig. Möt räddningstjänsten och visa vägen.

Vårt tips är att du regelbundet ser över din brandskyddsutrustning, kontrollerar brandsläckare, byter batteri i brandvarnare, har en brandfilt tillgängligt samt handskas med öppen eld på ett säkert sätt.

Alla kan som regel göra något om inte allt.

Trafikolyckor

I förekommande fall som man själv råkat ut för en trafikolycka får man utifrån sina egna möjligheter agera på bästa sätt.

Som alltid gäller regeln att i första hand rädda liv.

I andra hand varna andra så att situationen inte onödigtvis förvärras.

I tredje hand åtgärda den uppkomna situationen utifrån skadans art. I detta avseende är kontaktuppgifter till ditt försäkringsbolag bra att ha inlagt i sin telefon.

Det är inte alltid som man är helt klar över var man befinner sig, här kan du få hjälp med din platsangivelse i telefonen.

Räddningstjänst och Polis när man ju enklast genom att ringa 112.

Dokumentera

Något som kan underlätta framtida redovisning av olyckan är om man kan fotografera på platsen, det är mycket lättare att se på en bild än att beskriva i text. Fotografera av allt som

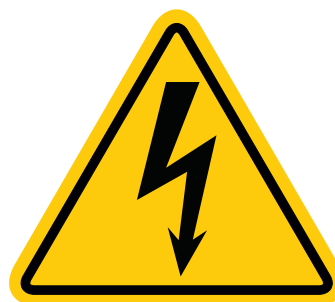
kan vara av värde; väg, fordon (reg-nummer), körkort eller andra handlingar som berör identifikationen av en eventuell motpart (inte alltid lätt att i efterhand kontrollera ett körkort som kommer från ett annat land).

Finns vittnet till händelsen, ta gärna kontaktuppgifter till dessa.

Finns misstanke om alkohol- eller narkotikapåverkan ring alltid Polisen.

När det gäller sammanstötning med vilt har man en skyldighet att anmäla detta till polisen. Enligt § 26 i Jaktlagen och § 40 i Jaktförordningen måste en sammanstötning mellan motorfordon och björn, varg, järv, lodjur, älg, kronhjort, dovhjort, rådjur, utter, vildsvin, mufflonfår och örn rapporteras till polisen även om djuret inte är synbarligen skadat.

Ett bra tips är att varningstriangeln bör förvaras lättåtkomlig och att man har någon form av sjukvårdsmaterial lätt tillgänglig.

Elolyckor

Vad händer i kroppen när du får ström i dig?

Kroppen leder ström. Att befinna sig i en miljö där det finns risk för att komma i kontakt med spänningsförande föremål är därför livsfarligt. Vid högspänning kan det räcka med att komma i närheten för att en olycka ska inträffa.

Ström genom kroppen kan bland annat leda till:

- brännskador
- muskelkramp och vätskeförlust
- skador på nervbanorna
- påverkan på hjärtrytmerna

Hur omfattande skadorna blir påverkas till exempel av

- hur stark strömmen är
- hur länge kroppen utsätts för strömmen
- hur stor yta på kroppen som kommer i

kontakt med strömkällan.

Det är också avgörande vilken väg strömmen går genom kroppen – om den passerar hjärtat är dödsrisken stor.

Så agerar du vid en elolycka

- Bryt strömmen!
- Om det inte går att bryta strömmen – berör inte bar hud, utan dra i kläder eller använd ett icke-ledande föremål mellan dig och den skadade.
- Kontrollera den skadades tillstånd.
- Tillkalla hjälp från omgivningen och kontakta sjukvården – berätta att olyckan är orsakad av el.
- Undersök den skadade och påbörja första hjälpen vid behov.

Vid allvarliga olyckor – ring 112!

Första hjälpen

- Kontrollera hjärta och andning – starta hjärt-lungräddning om det behövs.
- Kyl brännskador.
- Undersök hela kroppen.

Om du eller någon annan fått ström genom kroppen ska du alltid kontakta sjukvården. Ring 1177 för konsultation.

Nedfallen friledning

Att vistas i närheten av nedfallna friledningar kan innebära livsfara.

Därför ska du alltid utgå från att de är spänningsförande. De

kan leda ström i marken på flera meters avstånd, och strömmen kan slå över i luften. Dessutom finns det risk för att en ljusbåge uppstår.

Om någon har skadats av en nedfallen ledning:

- Tänk på din egen säkerhet – undvik att gå nära ledningen!
- Försäkra dig om att strömmen är fränkopplad innan du rör den skadade.
- Om du inte kan försäkra dig om att det är strömlöst – ring 112 och invänta hjälp.

Ring alltid 112 och meddela dina iakttagelser.

Uppsök alltid sjukvård om du har

- fått ström genom kroppen
- träffats av en ljusbåge
- blivit medvetslös
- fått brännskador
- drabbats av domningar eller kramper
- råkat ut för blixtnedslag.

Kontakta sjukvården även om olyckan inte verkar så allvarlig.

Vårt tips är att du använder rätt kabel och kopplingar, inspekterar dessa regelbundet för att upptäcka skador, använder jordfelsbrytare samt tänker på att de elapparater som du använder är avsedda för exempelvis utomhusbruk.

Gasololycka

Propan och Butan är huvudbeståndsdelarna i gasol (LPG). Båda är färg- och luktlösa vilket innebär att man före försäljning till kund tillsätter ett luktämne som gör lukten tydlig och oangenäm. I förekommande fall som man skulle upptäcka ett läckage av gasol ska man:

1. Stoppa användning av öppen eld. Stäng av alla brännare, stoppa motorer och diverse teleutrustning. Rökning förbjuden.
2. Evakuera fritidsfordonet/tältet.
3. Stäng ventiler. Stäng närmaste avstängningsventiler på gasolledningen innan läckan, om det är möjligt. Stäng huvudkranen på flaskan eller tanken.
4. Vädra. Öppna fönster och dörrar

EPS 10

I förekommande fall som man skulle upptäcka brand av gasol ska man:

1. Larma Räddningstjänsten – ring 112
2. Stäng avstängningsventiler på gasolrör före och efter den antända läckan. Vid osäkerhet vilka ventiler som ska stängas Använd huvudavstängningsventilen på flaskan eller tanken för gasol.

Använd inte din gasolanläggning innan någon med nödvändig kompetens åtgärdat anläggningen för säker drift.

Vårt tips här är att du täthetsprovar din anläggning varje år och att du kontrollerar slangar och kopplingar regelbundet. Använd gasolanläggningen, gasolgrillar, och värmare på ett sätt som fabrikanterna förespråkar.

Andra olyckor

Under detta avsnitt finns ett otal händelser från lindriga till svåra och allvarliga händelser. Att ange någon exakt åtgärd, än att man utifrån varje enskilt fall gör en bedömning är inte möjligt.

Generellt kan man alltid vända sig till samhällets resurser, inte minst Vårdguiden på 1177 för att få medicinsk hjälp. I förekommande fall som man upplever ett livshotande tillstånd ska man alltid ringa 112.

Skulle olyckan inträffa på någon av våra fritidsanläggningar, finns det enklare sjukvårdsutrustning, brandsläckningsutrustning och hjärtstartare att tillgå. Kontakta gärna någon funktionär som i många fall kan hjälpa till med att resurssätta ett hjälparbete. ■

Frågor

Har du en fråga eller något du vill veta mer om inom trafik, teknik eller trygghet? Ställ din fråga på vår webbsida www.caravancub.se/fragor

Arne Björklund

Johan Dali

Börje Svärdröm

Jan-Ove "Joe" Eriksson

Mats Berndtson

Björn Söderberg

Frågor besvaras av våra kunniga personer i vår teknik-, trafik- och trygghetskommitté. Svaren kan ges i Fritidsmagasinet Caravan, på vår webbsida och i sociala medier. Alla frågor kommer kanske inte att kunna behandlas och är det av karaktären att svaret redan finns i Camping- och trafiksäkerhetsguiden eller i vår campingskolas avsnitt kan kommittén anse att frågan redan är besvarad.

trafik teknik rygghet

Ställ frågor kring Mobil fritid!

Gasol. El. Kablar. Markiser. Teknikkörning. Backkameror. Toalettömining. Kylskåp. Rengöring av tankar. Däck. Brandskydd.

– Det finns inga dumma frågor och ämnen. Vi är med i Caravan Club och i Caravan Club finns Caravanandan. I Caravanandan finns klubbkompisar och de fina orden – "hjälpa till".

Elisabeth 124460

Som ny husbilsägare med en husbil som stått på verkstad i drygt 3,5 månader och ingen reservdel finns hos Fiat undrar jag vilken funktion en partikel-

sensor har och om den ingår i avgasreningsystemet.

Är det lämpligt att köra husbilen, som är en automatväxlad Pössl, driven med diesel och av årsmodell 2021 som endast gått drygt 300 mil. Om partikelsensorn inte fungerar vad exakt påverkas i motor och avgashantering.

BJÖRN SVARAR: Normalt används partikelsensorn endast för att övervaka funktionen på dieselpartikelfiltret så att partikelfiltret alltid fungerar optimalt.

Om partikelsensorn varnar för fel i dieselpartikelfiltret till exempel med lysande motorstörningslampa så ska åtgärder enligt bilens instruktionsbok följas.

Om det är fel på partikelsensorn så fungerar inte övervakningen av dieselpartikelfiltrets funktion.

Om partikelsensorn endast har en övervakande funktion så är den inte en aktiv i avgasreningsprocessen men ingår likväl i det avgasrenande systemet.

Är det möjligt att i begränsad omfattning köra bilen med fel på partikelsensorn tills den nya reservdelen har kommit utan risk för följdskador bör den ansvariga Fiatverkstaden kunna svara på.

KANSLIET informerar

Caravan Club of Sweden • Kyrkvägen 25, 703 75 Örebro
Telefon 019-23 46 10 • E-post kansli@caravanclub.se
Öppettider – se vår webbsida.

Årsavgift 2023

Inbetalningskortet för medlemsavgiften 2023 skickas ut första veckan i november.

Om du registrerat dig för e-faktura hos din bank kommer inbetalningskortet som e-faktura, övriga får inbetalningskortet brevlades via posten eller i digitala brevlådan Kivra.

